

Landgoed Villa Buri: van onschatbare waarde

ERFGOED VERANDERT MEE-NIEUWSBRIEF 7 JUNI 2025

In mei heb ik, Hans Kars, een bezoek gebracht aan Villa Buri, een prachtig landgoed, gebouwd in Venetiaanse stijl, gelegen in de stad Verona in Italië. Al enige tijd heb ik het plan om een verhaal te schrijven over historische gebouwen in Italië. Achterliggende redenen van mij zijn dat er veel historische villa's en palazzo's in Italië zijn, dat er heel wat van deze gebouwen leeg staan of met leegstand worden bedreigd en niet onbelangrijk dat mijn zoon, schoondochter en kleinkind er wonen. Ik wilde graag een ander geluid laten horen nl. een verhaal schrijven over een historische villa die in verschillende opzichten floreert en leeft. Dat is het geval met villa Bernini Buri. Villa Buri is, zo eindig ik mijn verhaal, van onschatbare waarde.

Gesprekken met mijn schoondochter en haar vader, een gesprek met de directie van de Villa Buri onlus Associazione, het doornemen van verschillende documenten en een tweetal bezoeken aan Villa Buri zijn de basis van dit verhaal. Er valt nog veel meer te vertellen, maar dat komt misschien later.



Het Landhuis

De Site

Villa Buri is gelegen aan de rivier de Adige ten zuidoosten van de stad Verona. Villa Buri is een monumentaal complex bestaande uit diverse gebouwen gelegen in een groot park. De gebouwen zijn het landhuis, de kapel, het voormalige dienstbodenhuis, de schuur (barchessa), het arbeidershuis en de kiosken. De gebouwen zijn in Venetiaanse stijl

gebouwd. De gebouwen zijn gelegen in een Engels park dat vanaf de oevers van de Adige ongeveer 25 hectare groot is. Door de verkoop van verschillende gebouwen, dicht gelegen bij de Adige, aan de gemeente is het park wat betreft eigendomsverhouding gesplitst. Villa Buri wordt omgeven door ongeveer 300 hectare platteland.

Verder lezen

De Story van villa Buri¹

Volgens de overlevering bouwde Gian Antonio Spolverini de villa aan het begin van de 17e eeuw naar een ontwerp van Domenico Brugnoli. De familie Buri was echter al sinds 1574 op de locatie aanwezig. Het eerste nieuws over het Buri-bezit dateert uit december 1738, toen de hertog van Lotharingen en zijn echtgenote Maria Teresa, koningin van Hongarije en aartshertogin van Oostenrijk, met dames en heren arriveerden om de "periode van achtenveertig dagen" uit te zitten die nodig was vanwege de pestepidemie die zich in Verona verspreidde.

In 1776 trouwde Girolamo Buri met Isotta Spolverini en uit hun huwelijk werd Giovanni Danese Buri geboren, die van het park een Engelse tuin maakte.

De familie Buri legde zich toe op landwinning en het maken van belangrijke irrigatiewerken op hun platteland. Een "rosta" die deel uitmaakte van het irrigatiesysteem van de villa is onderdeel geworden van het erfgoed van Verona. De familie Buri richtte hun huis met veel pracht en praal in. In 1880 stierf Girolamo, het laatste lid van de familie Buri, en de Bernini's (de familie van zijn schoonzoon) namen zijn naam aan. In 1921 sloot de laatste graaf die in de villa woonde, Giuseppe Bernini Buri, zich aan bij de Nationale Fascistische Partij. De villa was toen op het hoogtepunt van zijn glorie. De villa bleef eigendom van de familie Bernini Buri, ook al woonden zij er niet meer. In 1951 werden in Villa Buri slachtoffers van de overstromingen uit Polesine opgevangen. In 1953 verhuisde Mario Mazza, een van de oprichters van twee katholieke scout verenigingen, zijn scoutingsschool naar Villa Buri. Mazza zelf woonde in de villa, samen met zijn vrouw en schoonzus. Er woonden ook ongeveer tachtig jongens van deze school bij hen. In 1959 overleed Mazza en in 1960 werd de scoutingschool gesloten. De villa is dan leeg.

In 1971 verkocht de familie Bernini Buri het landgoed (20 hectare) aan de Broeders van de Heilige Familie. Zij verbouwden de villa tot een seminarie. De nieuwe eigenaren verkochten later het deel van het park dichtbij de Adige, dat nu bekend staat als Bosco Buri, aan de gemeente Verona en een aantal hectare landbouwgrond aan een particulier. Jarenlang was het gebouw een opleidingscentrum, daarna werd het een middelbare school van het bisdom, tot 1997, het jaar waarin het bisdom Verona besloot om dergelijke instellingen te sluiten.

De Broeders waren verantwoordelijk voor de restauratie van de villa en de landelijke gebouwen, voor de uitvoering van gewone en buitengewone onderhoudswerken, waaronder de zorg voor de structuur en de omgeving van de villa en het park, waaronder de bouw van de kelder, om waterinfiltraties vanuit de ondergrond te elimineren en graafwerkzaamheden zonder gebruik van mechanische middelen om te voorkomen dat trillingen schade aan de structuur zouden kunnen veroorzaken.

¹ Een deel van deze tekst is ontleend aan wikipedia en aan de verhalen van de vereniging Villa Buri onlus op hun website.

In 2000 besloten de Broeders het pand te verkopen, omdat het te groot en te 'rijk' was geworden voor de kleine gemeenschap die er woonde. In 2001 kwamen vertegenwoordigers van verschillende verenigingen bijeen om de mogelijkheid van aankoop van de villa te bespreken. Het project dat deze verenigingen zich ten doel hadden gesteld, was het creëren van een 'Groot Cultureel Park' bij Villa Buri. Sinds 1992 is het park de thuisbasis van het beroemde Festa dei Popoli en tijdens dit evenement in 2002 vond een geheel toevallige ontmoeting plaats tussen Marina Salamon en Marco Benatti, ondernemers uit Verona die de sociale en politieke gebeurtenissen in de stad nauwlettend volgen. Ook zij waren enthousiast over het project en het resultaat van de bijeenkomst was de ondertekening van een overeenkomst voor een leengebruik tussen het echtpaar Benatti en Salamon en de Villa Buri onlus Association, opgericht in 2003. In 2004 werd de Friends of Villa-Bosco Buri Association opgericht, die tot taak heeft het park te onderhouden en te verbeteren.



De rivier de Adige

Gebouwen

In het park staan verschillende gebouwen waaronder de villa, de kapel, het dienstbodenhuis, de barchessa, het toiletgebouw en twee kiosken.

De villa

De villa is het landhuis waar de familie Buri en ook een aantal latere eigenaren hebben gewoond. In de afgelopen eeuwen is de villa aangepast aan de nieuwe functies die het krijgt, zoals ontmoetingsplaats voor de adel (17^e eeuw), cultureel centrum (18^e eeuw), landbouwbedrijf (19^e eeuw), scoutingscentrum, seminarie en school. Nu heeft de villa functies als vergader- en zalencentrum, kantoorfunctie voor de vereniging(en), verhuur van kamers en slaapzalen en een café. Bij deze aanpassingen is het casco c.q. de constructie niet gewijzigd.

In de villa werden rond 1930 fresco's bewaard die de geschiedenis van de familie vertellen, een altaarstuk van Caroto, een Madonna met kind van Liberale, zes Vlaamse genrestukken, veertien landschappen van Porta en tientallen portretten van verschillende personen, waaronder enkele die aan Longhi en zijn school worden toegeschreven, achttiende- en negentiende-eeuws meubilair van zeldzame waarde, een uitgebreide bibliotheek en een archief met manuscripten en perkamenten, porseleinen serviezen en kristalwerk die voornamelijk uit Europa en het Verre Oosten zijn verzameld. Na het einde van de Tweede Wereldoorlog werd de villa geplunderd door de lokale burgerbevolking: de bibliotheek en het archief werden vernield; het gehele artistieke erfgoed (waaronder ongeveer 280 schilderijen) werd verwijderd; het meubilair en de stoffering verdwenen; Het park werd verwoest en de heilige voorwerpen in de kapel vonden nieuwe eigenaren. Dit alles is vastgelegd in de pers en op een plaquette ter nagedachtenis aan Giuseppe Bernini Buri in de kapel. Alleen het altaarstuk van Caroto bleef bewaard en werd door Giuseppe Bernini Buri persoonlijk aan de gemeente Verona geschonken.



Fresco in het landhuis

Kapel, dienstbodenhuis, barchessa, toiletgebouw en kiosken

De *kapel* is in principe hetzelfde gebleven, met dien verstande, dat na de Tweede wereldoorlog kunstschaten uit de kapel, evenals, uit de villa zijn geroofd.

In het *dienstbodenhuis* woonden zoals de naam al verraaft, de dienstboden van de familie Buri. Op dit ogenblik heeft het gebouw de functie van school/crèche.

In de *barchessa*, de schuur, werden de gewassen van het land bewaard, zoals stro/hooi. Nu is in het gebouw, de scouting gehuisvest. De barchessa is in z'n geheel gerenoveerd. Zie hieronder.

De oorspronkelijke functie van het huidige *toiletgebouw* is mij nog niet duidelijk geworden. Ook dit gebouw is gerenoveerd. Zie hieronder.

De twee *kiosken* in het park hadden vroeger de functie om de gasten van tuinfeesten te voorzien van eten en drinken. Ook nu worden de kiosken op deze manier gebruikt bij festivals.



Kapel en kiosk

Engels park: *‘Om het park en de natuurlijke hulpbronnen te beschermen’²*

De gebouwen liggen in een park, dat in Engelse stijl is ontworpen. Er staan veel zeldzame bomen en planten in, die door vrijwilligers goed worden verzorgd. Er zijn routes door het park gemaakt. Door deze routes te volgen krijg je inzicht in welke bijzondere bomen en planten er staan. Verder is er een grote moestuin in het park. Het beheer en onderhoud van dit ecologische erfgoed wordt belangrijk gevonden.

Spaceplan landgoed

Het spaceplan van de verschillende gebouwen op het landgoed is logisch gelet op de vroegere functie(s). De hoofdingang leidt naar het landhuis zelf (rechts gelegen). De meeste andere gebouwen liggen aan de rechterkant van het landhuis richting de rivier de Adige. Eerst de kapel en het dienstboudenhuis en daarachter de barchessa en waarschijnlijk het arbeidershuis. Bij de Adige is nog een tweede ingang richting rivier.

Constructie en renovatie gebouwen.

De meeste gebouwen zijn, volgens de directie, met dezelfde materialen gebouwd. Zij zijn gebouwd op zand en er is vooral gebouwd met materialen die in de omgeving beschikbaar waren.

Een goed beeld van de constructie van de gebouwen hebben we gekregen in het gesprek met de directie en door aanvullend materiaal over de renovatie van de barchessa te bestuderen. De barchessa was in slechte staat en is onlangs gerenoveerd. Daarbij is het casco gehandhaafd en gerenoveerd. Van zwerfkeien worden de muren gemaakt, soms aangevuld met bakstenen. De wanden zijn geïsoleerd met steenwol. De muren worden

² Richtlijn Vllla Buri onlus Associazione.

vervolgens binnen en buiten gepleisterd. Muren en pilaren dragen de verdiepingen. Er wordt veel hout gebruikt. Op de muren en pilaren rusten dikke, ronde houten balken, waarop de houten vloer ligt. Het zadeldak is van hout, gedragen door houten spanten. Sanitaire voorzieningen zijn gemoderniseerd en er is vloerverwarming aangelegd. Helaas zijn er in het pand, als gevolg van gebrek aan financiële middelen, ijzeren trappen aangebracht. We hebben niet kunnen controleren of het landhuis op vergelijkbare wijze is gebouwd. Zeker is wel dat dezelfde materialen zijn gebruikt.



Barchessa

Een ander gebouw, links van de villa is omgebouwd tot toiletgebouw. Het casco is blijven staan. De nieuwe dragers van het gebouw zijn van ijzer: een constructie van ijzeren balken en spanten. Daarbinnen zijn de toiletruimten ingebouwd.

De renovatie en verduurzaming van de gebouwen is natuurlijk nog lang niet af. Daar is veel geld voor nodig. Wat deze gebouwen ons wel leren, dat bij de bouw in de 16/18 eeuw, veel gebruik is gemaakt van lokale materialen en dat dit bij de renovatie ook is gebeurd.

Villa Buri onlus Associazione

De Villa Buri onlus Associazione wordt in 2003 opgericht. De vereniging huurt de gebouwen van de huidige eigenaren. De vereniging is verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de gebouwen en voor het onderhoud van het landgoed.

De vereniging werd opgericht vanuit de wens om de sociale, relationele en educatieve activiteiten die al geruime tijd in Villa Buri plaatsvonden, voort te zetten en uit te breiden. Deze activiteit werd gepromoot door de eigenaren en door vele verenigingen en organisaties die actief zijn in de provincie Verona.

Een greep uit de activiteiten

Dagcentrum: ‘Om iedereen het recht op een waardig leven te gunnen’³

Het dagcentrum heeft als doel de kinderen die door de Territoriale Maatschappelijke Dienst aan het centrum zijn toevertrouwd, te begeleiden en hen ook tijdens een aantal

³ Richtlijn Villa Buri onlus Associazione

ochtendschooluren te ondersteunen door de aanwezigheid van een opvoeder van hetzelfde dagcentrum, zoals overeengekomen in het project.

Laboratoria Onderwijs

De vereniging organiseert activiteiten en workshops voor kleuter- en basisscholen op natuurgebied, op artistiek gebied en op het gebied van eco- duurzaamheid.



Dienstbodenhuis

Gastvrijheidsproject: ‘Om het verwelkomen en accepteren van anderen te bevorderen’⁴

Het project Villa Buri Asylum Seekers Reception werd in 2011 opgericht en eindigt in 2020 . De afgelopen jaren is in de Villa gastvrijheid verleend aan vele buitenlandse burgers die internationale bescherming vroegen vanuit diverse Afrikaanse landen .

A- typisch vrijwilligerswerk

Villa Buri is al jarenlang een plek waar vrijwilligers van de aangesloten verenigingen van Villa Buri onlus dagelijks hun werk doen, maar ook een groot aantal mensen die zich niet als gewone vrijwilligers bij de organisaties aansluiten, maar wier bijdrage daarom niet minder waardevol en belangrijk is .

⁴ Richtlijn Villa Buri onlus Associazione

Evenementen

Villa Buri organiseert verschillende evenementen, zoals het Lente festival, Groene week, Driekoningen van de Vrede en Paastridium AGESCI. Het belangrijkste en meest bekende evenement dat jaarlijks wordt georganiseerd is de Volksdag, Festi dei Popoli.

Villa Buri Futura

Dit project is ontstaan dankzij de steun van Fondazione Cariverona. Het project is gericht op sociale innovatie met als doel het bewustzijn rondom het thema Duurzaamheid te vergroten en ons de geheimen te leren om “glokale” burgers te worden.

De Academie voor Duurzaamheid

Als vervolg op bovenstaande wordt in samenwerking met andere partijen de Academy della Sostenibility opgericht. De academie organiseert opleidingen, trainingen en workshops op alle aspecten van duurzaamheid: fysiek, sociaal- en economisch.

Stakeholders

Er is een uitgebreid netwerk aan organisaties, vrijwilligers en professioneel, religieus en openbaar, die direct dan wel indirect betrokken zijn bij het wel en wee van Villa Buri. De belangrijkste is de hierboven beschreven vereniging: de Villa Buri onlus Associazione. Daarnaast zijn er belangrijke andere verenigingen, organisaties en bedrijven die met villa Buri onlus zijn verbonden: de Italiaanse Christelijke Arbeidersverenigingen Verona, De Vereniging van Italiaanse Katholieke Gidsen en Scouts (AGESCI), Vrienden van villa-Bosco-Buri, de Ethische bank, BoscoVerde, Federatie van Vrijwilligers (Service Centrum Verona), Centrum voor immigratiestudies, het Bisdom Verona, de vereniging Il Germoglio, coöperatie le Rondini, de Katholieke Scoutingbeweging voor Volwassenen (MASCI), N.A.D.I.A onlus, Stichting San Zeno en Web of Life (Marina Salamon). Maar ook de gemeente Verona.

Villa Buri wordt dan ook gedragen door een netwerk van organisaties, door de vele vrijwilligers en door de deelnemers aan activiteiten.



Het park

Sense: *Voor een interculturele en interreligieuze dialoog*⁵

Hoewel religie een belangrijk aspect is van de beleving van Villa Buri bestaan er, door de waaier van activiteiten en door de vele bezoekers, verschillende belevingswerelden bij organiserende partijen en hun deelnemers. De diversiteit in beleving lijkt groot, maar heel duidelijk is ook dat Villa Buri er is voor de bevolking van Verona. Het is een openbaar en publiek park, voor iedereen toegankelijk. Een knappe prestatie.

Bovendien geeft de vereniging Villa Buri met het starten van de academie voor duurzaamheid een toekomstperspectief waarmee bewoners, organisaties en overheden zich kunnen verbinden.

Solvability

De exploitatie draait op het geld dat de vereniging verdient aan huuropbrengsten en aan de opbrengsten van de verschillende activiteiten die worden georganiseerd. En voor de duidelijkheid: er zijn verschillende organisaties betrokken bij het organiseren van deze activiteiten. Daarnaast heeft Villa Buri Europese subsidies verkregen voor concrete projecten, zoals de renovatie van de barchessa.

Sustainability

Het gebruik maken van natuurlijke materialen uit de eigen omgeving bij de bouw van het complex is een belangrijk duurzaamheidsaspect van Villa Buri.

Met de renovatie van de barchessa is een start gemaakt met de fysieke verduurzaming van de gebouwen. Ook hier is gebruik gemaakt van o.a. natuurlijke materialen. Er moet nog veel gebeuren, maar zoals eerder gezegd dat kost geld, veel geld.

⁵ Richtlijn Villa Buri onlus Associazione

Vragen zijn bijvoorbeeld hoe gebruik kan worden gemaakt van het water van de rivier de Adige als het gaat over warmte/koude opslag en/of het telen van bio based materiaal onder andere als restproduct van gewassen op de akkers in de omgeving. Dit bio-based materiaal kan weer gebruikt worden bij de renovatie van de eigen gebouwen. Villa Buri zet daarmee de traditie voort van het gebruik maken van natuurlijke materialen uit de omgeving. Een andere vraag is hoe gebruik kan worden gemaakt van de bestaande irrigatiewerken in verband met de verduurzaming van het landgoed bijvoorbeeld bij wateradaptatie en de bevordering van biodiversiteit.

Villa Buri is een goed voorbeeld van integrale duurzaamheid zoals geformuleerd door de Verenigde Naties in 17 duurzaamheidsdoelen. Door villa Buri wordt niet aan alle hier geformuleerde doelen aandacht geschonken, maar de integrale benadering van duurzaamheid is er.



Villa Buri: van onschatbare waarde

Villa Buri is in meerdere opzichten van onschatbare waarde. De geschiedenis, de ligging aan de Adige, de Venetiaanse villa, de compositie van de verschillende gebouwen in het park en het Engelse park zijn als italiaans erfgoed bijzonder waardevol. Misschien nog wel belangrijker is de sociale waarde die villa Buri heeft. Het openbare en publieke karakter is heel belangrijk en in combinatie daarmee is de diversiteit aan sociaal-economische activiteiten zeer betekenis- en waardevol. Gelet op het grote netwerk van organisaties die deze activiteiten organiseren, dan wel ondersteunen, lijkt er sprake van een grote toekomstbestendigheid. Perspectief voor de toekomst geeft villa Buri ook door tegelijkertijd aandacht te schenken aan fysieke- én sociale duurzaamheid. Buone prestazioni !